การเตรียมพร้อม ป้องกัน
และการระวังภัยธรรมชาติในฤดูฝน

การเตรียมพร้อม ป้องกัน และการระวังภัยธรรมชาติในฤดูฝน

ฤดูฝนของทุกปี จะเริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคม เนื่องจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้เริ่มพัดปกคลุมประเทศไทย ขณะที่ร่องมรสุมเคลื่อนขึ้นมาจากภาคใต้อย่างช้าๆ ส่วนมากแล้วหย่อมความกดอากาศต่ำกำลังค่อนข้างแรงในทะเลอันดามันจะทวีกำลังแรงขึ้น และเคลื่อนที่เข้าใกล้ด้านตะวันตกของประเทศไทย ซึ่งจะเป็นสาเหตุที่กระตุ้นให้ประเทศไทยเข้าสู่ฤดูฝน

ปลายเดือนมิถุนายนถึงต้นเดือนกรกฎาคม ร่องมรสุมจะเลื่อนขึ้นไปพาดผ่านจีนตอนใต้ ทำให้ฝนลดลงได้ 1-2 สัปดาห์ ต่อจากนั้นจะเลื่อนกลับมาพาดผ่านภาคเหนืออีกครั้ง ทำให้ฝนชุกขึ้นอีก

เดือนสิงหาคม และกันยายน มีโอกาสได้รับผลกระทบจากพายุดีเปรสชั่นซึ่งเคลื่อนตัวเข้าใกล้ภาคเหนือประมาณ 1-2 ลูก จะทำให้มีฝนตกเป็นบริเวณกว้าง ฝนตกหนักถึงหนักมากได้หลายพื้นที่และเกิดภัยธรรมชาติได้

ฤดูฝนของทุกปี จะสิ้นสุดลงประมาณกลางเดือนตุลาคม และเริ่มเข้าสู่ฤดูหนาวต่อไป

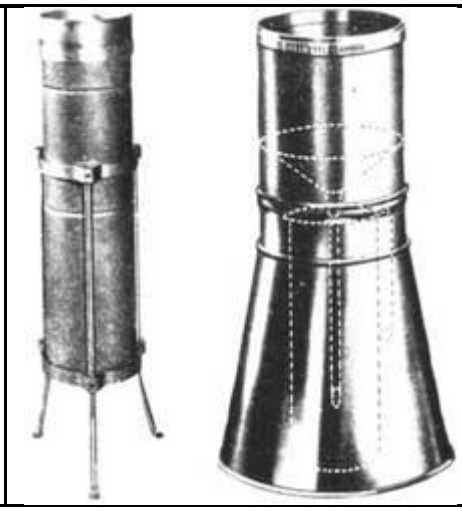
สภาวะอากาศโดยทั่วไปได้รับอิทธิพลจากร่องมรสุม ซึ่งพาเมฆและฝนจำนวนมาก หากมีกำลังแรงขึ้นแต่ละครั้งจะมีฝนตกหนักหลายพื้นที่ ก่อเกิดน้ำป่าไหลหลาก น้ำท่วมฉับพลัน ดินโคลนลื่นไถล น้ำล้นตลิ่ง น้ำท่วมขังและระบายไม่ทัน

ปกติแล้วกลุ่มฝนแต่ละกลุ่มจะทำให้ฝนตกระยะไม่เกิน 1-2 ชั่วโมง หากมีตัวการอย่างอื่นเสริมเช่น มีกระแสลมมากกว่าสองทิศพัดเข้าหากัน ก็จะช่วยให้เมฆก่อตัวเป็นฝนดีขึ้น เช่นเดียวกับ ร่องมรสุมที่มีกำลังแรงขึ้น หรือพายุดีเปรสชั่นเคลื่อนตัวเข้าใกล้ ก็จะทำให้มีฝนตกยาวนานขึ้นและมีพื้นที่ฝนตกมากขึ้น

สนามอุตุนิยมวิทยา ติดตั้งเครื่องมือตรวจอากาศมาตรฐานขององค์การอุตุนิยมวิทยาโลก

ถังวัดฝน เครื่องมือวัดปริมาณฝนมาตรฐาน

ถังวัดฝน ห่างจากสิ่งกีดขวาง ระยะ 4 เท่าของความสูง

บาตรพระ เครื่องมือวัดปริมาณฝนโบราณ

เครื่องมือตรวจวัดปริมาณฝนในพื้นที่เสี่ยงภัยซึ่งป้องกันจังหวัดติดตั้งให้ วัดเป็นความสูงของน้ำฝนที่ตกในระยะเวลา 1 วัน หน่วยเป็น มิลลิเมตร (1 /10 เซนติเมตร)

*ฝนตกหนักที่ต้องเตรียมพร้อมระวังภัย คือมากว่า 50 มิลลิเมตร (5 เซนติเมตรเป็นสีเหลืองในภาพ)

*ฝนตกหนักมากมีโอกาสน้ำท่วม คือ มากกว่า 90 มิลลิเมตร (9 เซนติเมตรเป็นสีเขียวในภาพ)

*ฝนตกหนักมากและท่วมแน่นอน คือ มากว่า 200 มิลลิเมตร (20 เซนติเมตรเป็นสีแดงในภาพ)

เทียบกับเครื่องมือวัดฝนโบราณที่ใช้บาตรพระ 1 ห่า เป็น ปริมาณฝนเต็มบาตรพระ ที่วางกลางแจ้งไม่มีสิ่งกีดขวางน้ำฝน มีความสูง 8 นิ้ว (230 มิลลเมตร หรือ 23 เซนติเมตร)ซึ่งต้องเกิดอุทกภัยแน่นอน

เครื่องมือตรวจวัดฝนอย่างง่าย ทำได้เอง

น้ำฝนสูงเกิน 5 เซนติเมตรต้องหมั่นตรวจวัด หากฝนยังคงตกต่อเนื่อง เกิน 3 ชั่วโมง ซึ่งผิดปกติ

ง่ายที่สุด ใช้ภาชนะซักผ้าวางกลางแจ้งห่างจากสิ่งกีดขวางระยะ4 เท่าของความสูง หากน้ำฝนสูงเกิน 9 เซนติเมตร ต้องไปดูต้นน้ำสังเกตการเปลี่ยนแปลงระดับน้ำ หากสูงรวดเร็ว ขุ่นข้นสีดิน และมีเศษซากไม้ลอยมา เตรียมพร้อมอพยพขึ้นที่สูงได้

เพื่อการเตรียมพร้อม ป้องกัน และการระวังภัยธรรมชาติของพี่น้องที่อาศัยในพื้นที่เสี่ยงภัย น้ำป่าไหลหลาก น้ำท่วมฉับพลัน และดินโคลนลื่นไถล ควรปฏิบัติดังนี้

1. ฝนตกมากว่า 3 ชั่วโมงติดต่อกัน และยังคงมีแนวโน้มตกต่อเนื่อง ซึ่งต้องเป็นสภาพผิดปกติ ควรหาภาชนะรองรับน้ำฝน เช่น กาละมัง วางตั้งไว้กลางแจ้งประมาณ 1 ชั่วโมง ใช้ไม้บรรทัดไปวัดว่าสูงขึ้นมาจากก้นกะละมัง กี่เซนติเมตร หากสูงกว่า 5 เซนติเมตร จะต้องเตรียมพร้อมระวังภัยธรรมชาติ และคอยตรวจวัดทุกชั่วโมง หากยังสูงเกิน 9 เซนติเมตร ดินจะซับน้ำไว้มากแล้ว
2. ไปสำรวจพื้นที่ต้นน้ำ หากระดับน้ำสูงขึ้นผิดปกติ รวดเร็ว และน้ำเปลี่ยนสีเป็นสีแดงไหลแรง มีเศษไม้ไหลลงมาด้วย เป็นสัญญาณของน้ำป่าไหลหลาก และมีดินโคลนไหลลงมาด้วย ควรรีบอพยพขึ้นที่สูง อย่างรวดเร็ว
3. ควรสำรอง อาหาร น้ำสะอาด ยารักษาโรค วิทยุกระเป๋าหิ้ว ไฟฉาย ไว้ในบ้านและใช้ได้หากไฟฟ้าดับ

ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคเหนือ จะประกาศแจ้งเตือนภัยเมื่อคาดว่าสภาพอากาศร้ายจะเกิดขึ้น ล่วงหน้า 1-2 วัน และเฝ้าติดตามสภาวะอากาศ และแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด และป้องกันจังหวัด ระบุอำเภอ และระยะเวลาที่มีฝนตกต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 3 ชั่วโมงขึ้นไป เพื่อดำเนินการแจ้งเตือนพื้นที่เสี่ยงภัยในอำเภอนั้นๆ เตรียมพร้อม ป้องกัน และเฝ้าระวังต่อไป

อย่างไรก็ดี การติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานอาจมีความล่าช้าและไม่ทันการณ์บ้าง

พี่น้องในพื้นที่เสี่ยงภัย จึงควรเตรียมพร้อม ป้องกันและเฝ้าระวังเบื้องต้นด้วย ทราบสภาพอากาศและแจ้งภัยธรรมชาติ โทร 053-277919 053-922365 และติดตามพื้นที่ฝนตกจาก เรดาร์ตรวจอากาศได้ตลอด 24 ชั่วโมง ใน www.cmmet.tmd.go.th